

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Pokorné a soudců JUDr. Víta Pejška a Mgr. Miloše Zdražila ve věci

žalobce:

████████████████████ narozený dne ██████████
bytem ██████████
zastoupený advokátkou Mgr. Pavlou Rajmanovou
sídlem K. H. Máchy 758/8, 500 02 Hradec Králové

proti

žalovanému:

Myslivecká společnost Kochánovice, z. s., IČO 43500890
sídlem Lukavice 182, 538 21 Lukavice
zastoupený advokátem JUDr. Ing. et Ing. Romanem Ondrýskem, MBA, Ph.D.
sídlem Palackého 151/10, 796 01 Prostějov

o zaplacení 91 000 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce i žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Chrudimi ze dne 25. 3. 2025, č.j. 114 C 3/2023-285,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se ve výroku I. mění takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 5 200 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 11.2.2023 do zaplacení z částky 1 040 Kč, úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 24.4.2023 do zaplacení z částky 2 400 Kč a s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 25.12.2023 do zaplacení z částky 1 760 Kč, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje ██████████.

Jinak se žaloba zamítá.

- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem ani právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.**
- III. Žalobce je povinen nahradit České republice na účet Okresního soudu v Chrudimi náklady řízení státu ve výši 6 175 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.**
- IV. Žalovaný je povinen nahradit České republice na účet Okresního soudu v Chrudimi náklady řízení státu ve výši 6 175 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.**
- V. Žalovanému se vrací z účtu Okresního soudu v Chrudimi část zaplaceného soudního poplatku z odvolání ve výši 2 275 Kč.**

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku 45 500 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 6 500 Kč od 11. 2. 2023 do zaplacení, se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 15 000 Kč od 24. 4. 2023 do zaplacení, se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 24 000 Kč od 25. 12. 2023 do zaplacení (výrok I.), zamítl žalobu co do částky 45 500 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 6 500 Kč od 11. 2. 2023 do zaplacení, se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 15 000 Kč od 24. 4. 2023 do zaplacení, se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 24 000 Kč od 25. 12. 2023 do zaplacení (výrok II.), žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.), žalobci uložil povinnost nahradit České republice do tří dnů od právní moci rozsudku náklady řízení ve výši 6 175 Kč na účet Okresního soudu v Chrudimi č. 19-1220531/0710, pod variabilním symbolem č. [REDACTED] (výrok IV.) a žalovanému uložil povinnost nahradit České republice do tří dnů od právní moci rozsudku náklady řízení ve výši 6 175 Kč na účet Okresního soudu v Chrudimi č. 19-1220531/0710, pod variabilním symbolem č. [REDACTED] (výrok V.).
2. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že žalobce se domáhal proti žalovanému náhrady škody s tím, že mu byla způsobena na jím užívaných pozemcích rytím černé zvěře v období a) od 20. 11. 2022 do 6. 12. 2022 ve výši 13 000 Kč, b) v období od 6. 2. 2023 do 20. 2. 2023 ve výši 30 000 Kč a c) dne 7. 10. 2023 ve výši 48 000 Kč. Uvedl, že je společně se svou manželkou vlastníkem pozemku p. č. [REDACTED] v k.ú. [REDACTED], a dále má na základě nájemní smlouvy pronajatý pozemek p. č. [REDACTED] v téže katastrální území. Tyto pozemky jsou honební, jsou součástí honitby SLATINĚANY – LESY CZ, č. [REDACTED] jejímž nájemcem je žalovaný. Pozemky částečně využívá jako pastvinu pro koně a částečně jako louku sloužící k produkci sena. Na pozemcích černá zvěř ryje a způsobuje škody velmi často – opakovaně několikrát od jara do podzimu každý rok. Vznik škody žalobce žalovanému řádně oznámil v zákonné 20denní lhůtě (dopisy ze dne 6. 12. 2022, 20. 2. 2023 a 25. 10. 2023), žalovaný dopisy převzal, ale zůstal zcela pasivní - žalobce nekontaktoval, ani se nedostavil na pozemky, aby ověřil vznik škody a její rozsah, neprojevil žádnou snahu náhradu škody řešit. Žalobce byl proto nucen podat žaloby (kromě této je další vedena u okresního soudu pod sp. zn. 111 C 1/2020). Rozsah způsobené škody žalobce vždy zaznamenal fotografiemi a záběry z dronu, kdy stanovil celkovou poškozenou plochu (2 600 m² v 11-12/2022, 6 000 m² v 2/2023 a 8 000 m² v 10/2023), na dané ploše bylo v případě škod vzniklých v 11-12/2023 a 2/2023 zhruba 50% plochy poškozeno, tj. čistá poškozená plocha činí 1 300 m² v 11-12/2023, v 2/2023 poškozená plocha činí 3 000 m², v případě škody vzniklé v 10/2023 byla celková plocha poškozena mozaikovitě (nepravidelně), a čistá poškozená plocha činila 1 600 m². Žalobce společně se svou rodinou škody odstraňuje ruční prací – pomocí hrábí a ručním zasetím nové trávy, takto je schopen napravit zhruba 5 – 10 m² čisté poškozené plochy za 1 hodinu práce. Způsobenou škodu po poradě se soudním znalcem vyčíslil částkou 10 Kč/m² (škody vzniklé 11-
Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

12/2023 a 2/2023), a částkou 30 Kč/m² v případě škody vzniklé v 10/2023. Žalobce nesouhlasí s názorem žalovaného, že náhradu škody je třeba vyčíslit jako náklady na uvedení pozemků do původního stavu za pomoci mechanizace, popř. použití umělých hnojiv. Jeho záměrem bylo od počátku zachovat na pozemcích klasickou louku typickou pro danou zeměpisnou oblast, bez používání umělých hnojiv. Kromě toho použití mechanizace není možné ve všech místech, kde škody vznikají (mezi stromy, kolem oplocení výběhu pro koně), a náprava pozemků tímto způsobem nevede do jejich uvedení v předešlý stav, neboť převrácené drny trávy nezapadají do vyrytých děr a často se neujmou, pozemek by byl vzhledem k četnosti vzniku škod neustále oraniště. V případě škod vznikajících v průběhu vegetačního období pak použití mechanizace není možné, neboť by poničilo vzrostlou travu a zisk z produkce sena by nebyl žádný. Cenu ruční práce lze zjistit z ceníku ÚRS Praha, kde hodinová sazba práce nekvalifikovaného kopáče činí 27,50 Kč/m², v případě položky úpravy terénu do hloubky 100 – 200 mm, když do této hloubky prasata ryjí, pak vychází průměrná cena práce 50 – 60 Kč/m². Žalobce předložil několik ceníků zahradnických firem nabízejících úpravy terénu, jimi účtované ceny podstatně převyšují zde žalované částky, které tak žalobce považuje za symbolické. V roce 2019 se s žalovaným ústně dohodl na opatřeních, která by měla vzniku škod zabránit. Žalovaný se je snažil dodržovat, v okolí pozemků žalobce prasata intenzivně lovil a škody nevznikaly žádné. Všechna opatření však přestal činit po nařízení proticovidových opatření v roce 2020, přestože tato opatření nijak nebránila tomu, aby v nich pokračoval, a na pozemcích žalobce začaly vznikat značné škody. Žalobce sám učinil několik preventivních opatření k zabránění vzniku škod (instaloval pachová zradidla, rozmístil vlasy a oblečení po pozemcích, rozmístil solární osvětlení, nepěstuje plodiny atraktivní pro černou zvěř apod.), ale všechna se ukázala jako zcela neúčinná. Žalobce odmítá pozemky oplotit, neboť jde o opatření nepřiměřeně nákladné. Odmítá též instalovat elektrický ohradník, a to z mnoha důvodů. Zejména jde o nákladné opatření, u něhož není jakkoliv prokázána účinnost, když v okolí pozemků žalobce jej instalovali sousedé a nezaznamenali žádný efekt. Nadto elektrický ohradník brání volnému průchodu lidí po jeho pozemcích, na který jsou všichni zvyklí, a též by ztěžovalo hospodaření na přiléhajícím lese, s instalací elektrického ohradníku proto nesouhlasí vlastník pozemku p. č. [REDAKCE] který má žalobce pronajatý. Ztíženo by bylo též sekání trávy na louce, jde proto o opatření technicky nepřiměřené. Elektrický ohradník je též neestetický a může ohrožovat zdraví či život zvířat. Žalobce má za to, že příčinou vzniku škod na jeho pozemcích je značné přemnožení populace černé zvěře, kterou se žalovaný nesnaží podstatně redukovat. Kdyby žalovaný černou zvěř intenzivně lovil (což nečiní, kdy sice lov probíhá, ale nikoliv intenzivně), tj. snížil populaci černé zvěře v dané honitbě ze současného stavu cca 30 – 35 ks v honitbě na normovaný stav 0 – 3 ks, pak by škody na jeho pozemcích nevznikaly. Kromě toho, žalobce nesouhlasí s tím, že by žalovaný činil další účinná preventivní opatření. Sice v blízkosti instaloval čtyři posedy, ale nelovil z nich, instaloval odchytové klece, ale bez návnady se zarezlým a nefunkčním zavíracím mechanismem, v blízkosti pozemků umístil krmeliště, ale prasata zde nelovil.

3. Žalovaný s žalobou nesouhlasil a notifikačním dopisům žalobce vytýkal, že neuvádí přesné datum vzniku škody, a proto namítal opožděné uplatnění nároku, když uplatněná náhrada 10 Kč/m² se vztahuje ke škodám vzniklým v září 2022, které však nejsou v tomto řízení uplatněny. Žalovaný považoval žalobcem požadované částky za nepřiměřeně vysoké, a proto nedošlo mezi nimi k dohodě. Sporoval rozsah vzniklých škod, který žalobce neprokázal, když z pořízených fotografií a záběrů z dronu uplatněný rozsah škod neplyne. Žalovaný se po notifikaci škod dostavil na pozemky žalobce, vzniklé škody byly menšího rozsahu, než tvrdí žalobce. Kromě toho, žalovaný nesouhlasí s požadovanými částkami, které jsou několikanásobně nadhodnocené. Podle jeho názoru je při odstraňování škod nutné postupovat neekonomičtější způsobem, tedy za pomoci mechanizace. Tento způsob napraví dané pozemky do původního stavu, když je třeba vzít do úvahy, že jde o zemědělské pozemky, škody na nich vznikající se tedy napravují zemědělským způsobem. Ruční náprava škod je neadekvátní účelovému určení pozemků, takto je vhodné škody napravit např. na zahradách či golfovém hřišti, nikoliv na louce. Pakliže by se škody napravovaly

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

tímto způsobem, náklady na jejich odstranění by činily 1,5 – 2 Kč/m², jak plyne z metodiky Ministerstva zemědělství. Kromě toho, přihlédnout je třeba též ke spoluzavinění žalobce na vzniku škod, kdy žalobce dosud neučinil žádné efektivní opatření k zabránění vzniku škod, přestože mu zákon tuto povinnost též ukládá. Žalovaný v okolí pozemků žalobce černou zvěř intenzivně loví, ale ta je obecně přemnožena, nejen v této honitbě. K minimalizaci vzniku škod by přispěla zejména instalace elektrického ohradníku, který však žalobce odmítá vyzkoušet, přestože mu žalovaný nabízel jeho zapůjčení a pomoc s instalací.

4. Okresní soud provedl dokazování. Vyslechl žalobce jako účastníka řízení, který uvedl, že odstraňuje škody ručně a zvládne napravit plochu 5 – 10 m² za hodinu. Nejprve škody napravovali s členy rodiny sami, ale škody vznikaly velmi často, a tak se poptával na cenu, oslovil zhruba 8-10 firem v okolí svého bydliště a nabídky byly zhruba 50 Kč za m² bez DPH a dopravu na pozemek, když poptával podruhé firmy po pár letech s totožnou poptávkou, žádná za 10 oslovených firem se neozvala a on dovodil, že o práci nemají zájem. Škody způsobené prasaty na jejich pozemcích vznikaly již zhruba 8-10 let před začátkem prvního sporu. V roce 2019 vznikly extrémní škody, myslivci uznali, že škody jsou opravdu velké a zavázali se k určitým opatřením, např. že přivezou posedy na jejich pozemky a začnou intenzivně lovit a slíbili, že pomohou škody na jaře napravit. Žalobce si s ohledem na vstřícný krok žalovaného napravit škody sám, ale další roky již žádná opatření ze strany žalovaného nepřišla a ani nabídka na pomoc s odstraňováním následků rytí prasat. Opatření jako rozmístění vlasu či osvětlení nebyla účinná, proto s nimi přestal. Prasata jsou dle žalobce velmi přemnožená a způsobují škody. Elektronické odpuzovače doporučené [REDAKCE]. [REDAKCE] dosud nevyzkoušel, protože nevěří v jejich účinnost a náklady na pořízení by činily zhruba 50 000 Kč. Také elektrický ohradník dosud nevyzkoušel a odmítá jej instalovat z mnoha důvodů, a to jednak proto, že nezapadá do jejich představy, že budou bydlet na louce u lesa, tedy z estetického důvodu, a navíc pozemek v blízkosti lesa má totožného vlastníka jako navazující les a v případě instalace ohradníků by bylo znemožněno kácení a svoz vykáceného dřeva z lesa, byly by také problémy s vysekáváním pod ohradníkem, musel by kontrolovat jeho účinnost, respektive neporušení. Okresní soud vyslechl i manželku žalobce, která uvedla, že škody vznikají na louce a pod posedem u přístřešku pro koně, škody vznikly na konci roku 2022 a na začátku roku 2023, škody napravují hráběmi, odryté drny překlápí zpět, škody mezi keři a u cesty napravují ručně, poté musí drny udusat, aby povrch byl co nejvíce rovný, v okolí domu umístili myslivci dva posedy, a v jejich blízkosti krmeliště, kam vozili zbytky jídel, aby se zde prasata zdržovala a oni je mohli střílet, na jaře a na podzim organizují myslivci nahánku, ale měla by probíhat častěji. Pan [REDAKCE] jim doporučoval elektrický ohradník, ale řešili jeho účinnost s lidmi, kteří bydlí v blízkém okolí a elektrický ohradník mají a není tak účinný, na pozemky chodí hodně lidí za koňmi a na třešně a do chrudimských lesů k rybníkům, proto ohradník nepovažují za vhodný, také ho nepovažují za vhodný s ohledem na sekání trávy na seno. Okresní soud vyslechl i [REDAKCE] žalovaného [REDAKCE], který vypověděl, že od žalobce jim pravidelně chodí upozornění, že vznikla škoda, několikrát byli na schůzce s žalobcem, na schůzce vždy projdou pozemky, obhlédnou vzniklé škody, škody zde byly ale vždy menšího rozsahu, než bylo oznámeno. Poté, kdy začaly škody na pozemcích pana žalobce vznikat, což bylo někdy od roku 2020 či 2021, zahájili intenzivní lov prasat u pozemku žalobce, za rok 2023 tam byli jejich členové zhruba 40–50krát. Lovu se pan [REDAKCE] účastnil desetkrát, vedle toho loví pan [REDAKCE] a [REDAKCE]. Ideální by byla dle něho instalace elektrického ohradníku, který sice není stoprocentním opatřením, ale pokud by tam byl, takové škody by nevznikaly, nabízel žalobci jeho zapůjčení, aby to vyzkoušel, on však odmítl. Na jaře 2023 odvezli kazatelnu z pozemku žalobce, protože si ji tam nepřál a škody poté vznikající jsou velké, protože lov není tak úspěšný. Okresní soud dále z výpisu z katastru nemovitostí zjistil, že pozemek p. č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE] - trvalý travní porost - je ve společném jmění žalobce a jeho manželky [REDAKCE], pozemek má výměru 23 893 m², z největší části je využíván jako oplocená ohrada pro koně o rozloze cca 13 500 m². Dále z nájemní smlouvy zjistil, že žalobce má pronajatý pozemek parc. č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE] – trvalý travní porost o výměře 7 143 m²; celý tento pozemek je co do druhového určení, louka, která z jedné strany sousedí Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

s pozemkem p. č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE] a z druhé strany na něj navazuje přilehlý les (to zjistil ze serveru mapy.cz). Okresní soud provedl také důkazy dopisy z 6. 12. 2022, 20. 2. 2023 a 25. 10. 2023 o notifikaci, kterou učinil žalobce vůči žalovanému, týkající se škod, které v tomto řízení uplatnil, přitom v dopise z 6. 12. 2022 uvedl, že ze září 2022 notifikoval žalovanému škodu dopisem ze dne 14. 10. 2022, žalobce škodu ruční prací napravit, avšak prasata nově rozryla upravenou plochu, přitom požadoval za poškozenou plochu 1 300 m² 10 Kč m² (okresní soud z fotografií škod z období 11–12/2022 zjistil, že pozemky jsou poškozeny nepravidelně). V dopise z 20. 2. 2023 požadoval žalobce za poškozenou plochu 3 000 m² 10 Kč za m² (z fotografií z února 2023 vzal okresní soud za zřejmé, že pozemky p. č. [REDAKCE] a p. č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE] byly poškozeny nepravidelně, když mezi zrytými částmi pozemku se nacházejí plochy nijak nepoškozené). Dopisem ze dne 25. 10. 2023 požadoval žalobce náhradu 48 000 Kč za 1600 m² poškozené plochy, a to 30 Kč za m² (z fotografií a videozáznamu z dronu z října 2023 vzal okresní soud za zřejmé, že byly pořízeny 17. 10. 2023, a že pozemky p. č. [REDAKCE] a p. č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE] byly poškozeny nepravidelně). Okresní soud provedl důkaz znaleckým posudkem profesora Ing. Jiřího Kamlera, Ph.D., ze dne 19. 5. 2023, který byl zadán v řízení vedeném u Okresního soudu v Chrudimi pod sp. zn. 111 C 1/2020; z uvedeného posudku okresní soud zjistil, že plnohodnotná forma nápravy porýtému porostu spočívá v rozrušení původního porostu (orba nebo diskování), předset'ová příprava půdního povrchu (vláčení, smykování, případně kombinovaný stroj), likvidace původního porostu a klíčících nežádoucích rostlin herbicidem, osetí travní směsí a uválení; náklady na provedení celkové rekonstrukce porostu činí 9 360 Kč/ha, tj. 0,94 Kč/m²; pokud by byla zvolena úspornější varianta bez orby a aplikace herbicidu, pak náklady vychází na 0,41 Kč/m²; posuzovaný případ je specifický v tom, že jde o malé plochy v místech, která jsou omezeně dostupná pro velkou techniku; při zvážení tohoto a též toho, že žalobce prováděl nápravy škod ručně, dospěl znalec k ceně 0,94 Kč/m² pro ocenění ručních prací při nápravě škod; ztrátu z výnosu sena znalec odhadl porovnáním nabídek na trhu a dospěl k částce 1 666 Kč za tunu sena; k preventivním opatřením znalec uvedl, že prase je inteligentní zvíře a je velmi přizpůsobivé, velmi rychle pozná, čeho se musí obávat a čeho ne; účinnost žalobcem uplatněných preventivních opatření (pachové repelenty, umíst'ování oblečení či vlasů) je téměř nulová; nejlepším opatřením je oplocení elektrické či pevné a odstřel přímo na ploše, pokud se pomine oplocení, tak nejúčinnějším opatřením je intenzivní lov prasat v dané lokalitě; zde je možné využít inteligenci prasat a jejich život v tlupě, kdy na ulovení jednoho jedince ostatní reagují tak, že se na daném místě delší dobu neobjeví; tím, že prasata na hodnocené pozemky chodila dlouhodobě a pravidelně, je zřejmé, že lovecký tlak zde příliš nepůsobil; uživatel honitby má zcela jednoznačně povinnost prasata intenzivně lovit a jejich stav snižovat, na hodnocených pozemcích sice nějaký lov probíhá, ale z popsaných okolností se pro něj určitě nedá použít výraz intenzivní. Ze znaleckého posudku Ing. Miroslava Krause č. 1/09/2024 ze dne 15. 9. 2024 okresní soud dále zjistil, že v případě stanovení škod je třeba určit celkovou poškozenou plochu, která musí být urovnána, a dále určit zničenou plochu porostu, tj. plochu, kde jsou hluboké vyryté díry a kde se samovolně neobnoví růst trávy a kromě urovnání se zpravidla musí dosít osivem a v daném roce se z této plochy musí vypočítat ztráta na produkci sena u luk, nebo produkci krmení u pastvin; protože se jedná o zemědělský pozemek s porostem louky nebo pastviny, na jeho urovnání se používají výhradně zemědělské způsoby jako je smykování, vláčení, koulání, dosívání a při obnově porostu případně orba; znalec vyšel z ceníků, za které se podobné služby poskytují, a z metodiky Ministerstva zemědělství, když na urovnání zemědělského pozemku musí použít způsoby pro zemědělské hospodaření, nelze používat sazby pro náhradu nákladů ze zahradnické činnosti či stavební práce, což plyne z povahy věci, z žádného zákonného ustanovení to neplyne, když ruční náprava škody se provádí maximálně tak na zahradě či golfovém hřišti, v jiných případech se neprovádí, neboť náklady jsou příliš vysoké; pokud by nešlo použít výše uvedené způsoby úprav pozemku, nemohl by být pozemek zařazen jako zemědělský, pak by se ovšem nejednalo o pozemek honební; znalec doporučil použít na urovnání pozemku malou mechanizaci, a to pracovní čtyřkolku s lučními branami, případně za pomoci mulčovače, který vyryté drny rozmělní na zeminu

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

a kořínky a tyto zapraví vyryté díry, když obnovovací schopnost travního porostu je tak větší a rychlejší; cenu za urovnání pozemků tímto způsobem znalec vyčíslil 0,20 Kč/m², na dosévání pozemků znalec doporučil ruční setí, a to nejlépe na jaře kvůli vlhkosti. Cena za ruční dosetí travníku včetně osiva činí 0,45 Kč/m²; u škod vzniklých 11-12/2022 či 2/2023 by zasetí nové trávy mělo proběhnout na jaře, v případě škody vzniklé v 10/2023 pak mělo proběhnout ještě na podzim; ve všech případech bude mít zasetí nového travníku vliv na senoseč, která v daném roce neproběhne, a proto znalec vyčíslil též ztrátu z produkce sena, nově zasetý travník bude připraven k senoseči příští rok; znalec uvedl, že pakliže bychom vyšli z toho, že škody budou vznikat každý rok na stále stejných místech, pak by senoseč nemohla proběhnout nikdy; je třeba zmezit vstupu zvěře na pozemek. Náhradu za ztrátu sena znalec vyčíslil částkou 0,75 Kč/m². Pokud by škody byly napraveny pomocí mulčovače, dojde k samovolnému obnovení travního porostu v řádu dnů či týdnů pokud je vlhko, pokud je sucho, tak za delší dobu. Celková výše škody způsobené na pozemcích v 11-12/2022 činí dle znalce 2 080 Kč (náklady na úpravu pozemků 1 105 Kč + ztráta z produkce sena 975 Kč), výše škody způsobené na pozemcích v 2/2023 činí 4 800 Kč (náklady na úpravu pozemků 2 550 Kč + ztráta z produkce sena 2 250 Kč), a v 10/2023 byla způsobena škoda 3 520 Kč (náklady na úpravu pozemků 2 320 Kč + ztráta z produkce sena 1 200 Kč); přítomnost koňského trusu na pozemcích nemá dle znalce na rozsah škod žádný prokazatelný vliv. K zabránění vzniku škod je nejúčinnější kombinace opatření, musí se vyzkoušet, co bude fungovat a s jakým výsledkem, když nejúčinnější preventivní opatření k zamezení vzniku škod je oplocení pozemků, v kombinaci s elektrickým ohradníkem se jedná o 100% ochranu proti černé zvěři. Pokud vlastník pozemku oplocení nechce, jsou vhodným opatřením elektronické odpuzovače, jejichž účinnost znalec neumí odhadnout, zařízení se většinou spíná pohybem a vydává pro zvěř nepříjemný zvuk, zvuky se obměňují, aby si zvěř nezvykla; pachové ohradníky nejsou tak účinné, pouze pro krátkodobou ochranu, neboť zvěř si může na pach zvyknout a pak je nerespektuje. Odlov zvěře je nutností, ale černá zvěř je chytrá a ví, že tam myslivec čeká, a podle toho se zařídí. Pokud se na místě vystřelí, stejná tlupa se tam několik dní nevrátí, to však neplatí pro tlupu jinou. Předmětná honitba je malá a pokud by došlo ke snížení stavu černé zvěře v této honitbě a stejně tak neučiní okolní honitby, černá zvěř se rychle vrátí. Daná honitba nemá normovaný stav černé zvěře, nemá plánovaný povinný odlov této zvěře a nejsou zde stanoveny minimální stavy. Snižování stavů černé zvěře musí být pro místní myslivecké sdružení prvořadý úkol. Vlastník pozemku, pokud mu vznikne škoda, by se měl okamžitě spojit s myslivci a ti by se na toto místo měli zaměřit lovem.

5. Okresní soud v rozsudku dále uvedl, že minimální mzda v roce 2022 činila 96,40 Kč za hodinu a v roce 2023 103,80 Kč za hodinu, což zjistil z přehledu MPSV o vývoji minimální mzdy. Z ceníku Zahrady Bula pak okresní soud zjistil, že cena účtovaná za založení travníků výsevem činí 75–155 Kč za m² a z ceníku Zahrady Volavka, že cena za nabízené zahradnické práce činí od 300 Kč za hodinu a z ceníku Zahradnictví Monet, že cena za založení travníku výsevem/jemná modelace terénu činí 100 Kč za m².
6. Okresní soud na základě provedených důkazů dospěl ke skutkovým závěrům, že žalobce je spoluvlastníkem pozemku p.č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE] a má pronajatý sousední pozemek p.č. [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE], oba pozemky jsou součástí honitby SLATINANY – LESY CZ, č. [REDAKCE], jejímž nájemcem je žalovaný; žalobce pozemky užívá částečně jako pastvinu pro koně a částečně jako louku k produkci sena. Zhruba od roku 2019 vznikají na pozemcích každoročně škody, vždy na jaře a na podzim, a stále častěji i v jiných částech roku. Žalobce uplatnil u žalovaného škody na pozemcích, a to dopisy z 6. 12. 2022, 20. 2. 2023 a 25. 10. 2023 a požadoval náhradu ve výši 13 000 Kč (poškozená plocha 1 300 m² po 10 Kč za m²), 30 000 Kč (poškozená plocha 3 000 m² po 10 Kč za m²) a 48 000 Kč (poškozená plocha 1 600 m² po 30 Kč za m²). Škody dokládal žalobce fotografiemi, z nichž okresní soud vzal za prokázané, že byly poškozeny nepravdělně, tedy mezi zrytými částmi pozemku se nacházely plochy nijak nepoškozené. Znaleckým posudkem Ing. Krause pak okresní soud vzal za prokázané, že škody na daných pozemcích způsobila černá zvěř a že náprava musí být provedena zemědělským způsobem, tj.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

pomocí mechanizace, pokud by nešlo použít tyto způsoby úpravy, nemohl by být pozemek zařazen jako zemědělský a současně by se nejednalo o pozemek honební, když ruční úprava škody se provádí maximálně tak na zahradě či golfovém hřišti, v jiných případech se neprovádí, neboť náklady jsou příliš vysoké, a tudíž znalec doporučil použít na urovnání pozemku malou mechanizaci, a to pracovní čtyřkolku s ručními branami, případně mulčovač, který vyryté drny rozmělní na zeminu a kořínky a tyto upraví, vyryté díry a obnovení travního porostu je tak rychlejší. Cenu za urovnání pozemku tímto způsobem znalec vyčíslil na 0,20 Kč za m², přičemž napravená místa je třeba dosít novým travním semenem a na dosévání pozemku znalec doporučil ruční setí, a to nejlépe na jaře kvůli vlhkosti. Cenu za ruční dosetí trávníku včetně osiva pak stanovil na 0,45 Kč za m². Uvedl, že ve všech případech bude mít zasetí nového trávníku vliv na senoseč, která v daném roce neproběhne, a proto znalec vyčíslil též ztrátu z produkce sena, když nově zasetý trávník bude připraven k senoseči příští rok. Pakliže by škody vznikaly každý rok na stejných místech, pak by senoseč nemohla proběhnout nikdy a je potřeba zamezit vstupu zvěře na pozemek. Celková výše škody způsobené v listopadu a prosinci 2022 byla znalcem stanovena na 2 080 Kč (náklady za úpravu pozemku 1 105 Kč plus ztráta z produkce sena 975 Kč), výše škody způsobené na pozemcích v únoru 2023 stanovil na 4 800 Kč (náklady na úpravu pozemků 2 550 Kč plus ztráta z produkce sena 2 250 Kč) a výši škody způsobené na pozemcích v říjnu 2023 pak vyčíslil na 3 520 Kč (náklady na úpravu pozemků 2 320 Kč plus ztráta z produkce sena 1 200 Kč). Znalec také uvedl, že nejúčinnější je kombinace opatření, musí se vyzkoušet, co bude fungovat a s jakým výsledkem, přičemž za nejúčinnější preventivní opatření považoval oplocení pozemků, v kombinaci s elektrickým ohradníkem se pak jedná o 100% ochranu proti černé zvěři a pakliže vlastník pozemku oplocení nechce, jsou vhodným opatřením elektronické odpuzovače, pachové ohradníky nejsou tak účinné a jsou pouze pro krátkodobou ochranu. Také znalec prof. Kamler dospěl ve znaleckém posudku v řízení vedeném pod sp. zn. 111 C 1/2020 u Okresního soudu v Chrudimi k tomu, že je pozemky vhodné napravovat do původního stavu pomocí mechanizace, náklady na provedení celkové rekonstrukce porostu činí 0,94 Kč za m² a ztráta z výnosu sena pak činí 1 666 Kč za tunu sena.

7. Okresní soud však uvedl, že žalobce v dané věci napravoval škody vzniklé na pozemcích ručně hráběmi a následným dosetím nové trávy, a že takto napravil plochu zhruba 5–10 m² za hodinu. Firmy, které na práce poptal, mu nabídly provedení prací za 50 Kč za m² bez DPH a dopravy a později se žádná firma na práci neozvala. Z předložených ceníků zahradnických společností pak okresní soud vzal za prokázané, že cena takových prací činí průměrně cca 100 Kč za m², respektive od 300 Kč za hodinu. Dále uvedl, že předmětné pozemky jsou horskou loukou typickou pro danou zeměpisnou oblast, obhospodařovanou bez použití chemických prostředků a jsou využívány nejen žalobcem a jeho rodinou, ale též veřejností, která zde chodí ke koním, trhá třešně nebo volně prochází krajinou; v současné době je na části pozemku instalován elektrický ohradník proti srnkám, ale instalaci dalšího ohradníku proti černé zvěři žalobce odmítá z důvodů shora uvedených. Okresní soud vzal dále za prokázané, že žalovaný černou zvěř v okolí pozemku žalobce loví, ale nikoliv intenzivně, na pozemcích žalobce instaloval dva posedy a krmeliště, které bylo na žádost žalobce přemístěno, neboť lákalo černou zvěř, ale současně její intenzivní lov neprobíhal; žalovaný instaloval též odchytovou klec, avšak s nefunkčním zavíracím systémem a bez návnady a nabízel žalobci zapůjčení elektrického ohradníku k vyzkoušení.
8. Okresní soud na danou věc aplikoval ust. § 52 odst. 1 písm. b) zákona č. 449/2021 Sb. o myslivosti, jakož i ust. § 55 odst. 1 písm. a), odst. 2 a odst. 3 a také ust. § 53 zákona o myslivosti a dospěl k závěru, že černá zvěř na pozemcích žalobce v jeho vlastnictví a v nájmu způsobila škody rozrytím travního porostu, jde přitom o pozemky honební, které jsou součástí honitby, jejímž nájemcem je žalovaný a na vzniklé škody se proto vztahuje povinnost žalovaného je nahradit ve smyslu § 52 odst. 1 písm. b) zákona o myslivosti, když škody na pozemcích, které jsou co do druhového určení trvalými travními porosty, nejsou z této povinnosti vyloučeny dle § 54 zákona o myslivosti. Žalobce je přitom jedním ze spoluvlastníků pozemku a nájemcem a je tudíž ve věci aktivně legitimován,

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

oba pozemky jsou trvalými travními porosty. Žalobce oznámil žalovanému vznik škody ve lhůtě 20 dnů ode dne kdy škoda vznikla ve smyslu § 55 odst. 1 písm. a) zákona o myslivosti, a to dne 6. 12. 2022, 20. 2. 2023 a 25. 10. 2023. Okresní soud poukázal na znalecké posudky znalce Ing. Krause a prof. Kamlera, že je třeba škody napravovat na zemědělských pozemcích zemědělským způsobem, tedy pomocí mechanizace, ale okresní soud vyšel z toho, že škody na předmětných pozemcích je nutno napravovat ručním způsobem tak, jak to činí žalobce, byť jde o způsob nákladnější, neboť jinak by sledovaného účelu nebylo dosaženo, vyšel i s žalobcem tvrzeného, tedy že tímto způsobem lze napravit zhruba 5–10 m² čisté poškozené plochy za jednu hodinu práce, když poškozeny byly plochy 1 300 m² v listopadu a prosinci 2022, 3 000 m² v únoru 2023 a 1 600 m² v říjnu 2023. Uvedl, že ruční náprava škod způsobených na pozemcích v 11-12/2022 si tak vyžádala 130 – 260 hodin práce, náprava škod způsobených v únoru 2023 si vyžádala 300 – 600 hodin práce a k odstranění škod vzniklých v říjnu 2023 bylo potřeba 160 – 320 hodin práce. Vyšel dále z minimální mzdy, která v roce 2022 i v roce 2023 činila 100 Kč za hodinu a s přihlédnutím k tomu pak částka za škody způsobené v listopadu a prosinci 2022 činí 13 000 Kč, za škody způsobené v únoru 2023 30 000 Kč, a je zcela po právu, když kryje pouze náklady na uvedení pozemků do původního stavu při využití minimální zákonné odměny pracovníka za vykonanou práci, postupoval-li by nejrychlejším tempem po celou dobu odstraňování vzniklých škod. Pokud jde o škody způsobené v říjnu 2023, tak žalobce požadoval náhradu odpovídající částce 30 Kč za m² napravené plochy pozemku a okresní soud měl za to, že z předložených ceníků zahradnických firem plyne, že cena za srovnatelnou práci činí 100 Kč za m² nebo 300 Kč za hodinu, a dodal, že byť souhlasí s námitkou žalovaného, že ruční náprava pozemku je obvyklá spíše v případech zahrad či golfových hřišť, které jsou trochu jinou kategorií, minimálně co do preciznosti nápravy než trvalý travní porost, měl přesto požadavek žalobce za důvodný s tím, že žalobce požadoval nižší částku než za práce, které by vykonávala specializovaná zahradnická firma - zhruba 1/3 tržní ceny. Okresní soud proto uzavřel, že na pozemcích vznikly škody v celkové výši 91 000 Kč (13 000 Kč + 30 000 Kč + 48 000 Kč), přičemž se dále zabýval tím, zda a jakým způsobem účastníci plní svou zákonnou povinnost předcházet vzniku škod, měl tuto povinnost v projednávané věci za velmi podstatnou a související s otázkou případného spoluzavinění škody. Uvedl, že zákon o myslivosti ukládá povinnost činit preventivní opatření k zabránění vzniku škod způsobovaných zvěří jak vlastníkově - uživateli honebního pozemku, tak uživateli honitby. Co do opatření, které by mohl či měl učinit žalobce, je nejúčinnějším opatřením pevné oplocení daných pozemků, což však lze zejména s ohledem na jeho nákladnost, ale také nesouhlas vlastníka pozemku p. č. [REDAKCE] s oplocením, spojený s obtížemi s obhospodařováním přilehlého lesa, považovat za opatření nepřiměřené dané situaci. Pokud jde o další preventivní opatření ze strany žalobce, tj. elektrický ohradník či elektrické odpuzovače, znalci se shodli na tom, že jejich účinnost nelze odhadnout předem, ale je to potřeba vyzkoušet. Opatření, které žalobce dosud učinil (pachové repelenty, umístování oblečení či vlasů), znalci označili za zcela neúčinná a žalobce k jiným opatřením dosud nepřistoupil a navrhovaná opatření odmítl. Okresní soud měl tudíž za to, že nelze spoléhat pouze na opatření učiněná uživatelem honitby, ale je i povinností vlastníka pozemku plnit svou zákonnou prevenční povinnost a navrhovaná opatření zkoušet, a tím způsobem se minimálně snažit rozsah škod snižovat, a pokud tak nečiní a neplní svou prevenční povinnost žádným způsobem, je jeho povinností spolupodílet se na náhradě vzniklých škod. Pokud jde o prevenční opatření ze strany žalovaného, tak oba znalci se shodli na tom, že zcela zásadním je v dané situaci intenzivní odlov černé zvěře na předmětných pozemcích. Žalovaný předložil výkazy odlovených kusů zvěře, z nichž okresní soud neučinil žádná vlastní skutková zjištění, ale tyto byly předloženy ustanoveným znalcům a ze závěru prof. Kamlera plyne, že byť žalovaný určitý odlov černé zvěře provádí, nelze jej rozhodně označit za intenzivní. Okresní soud proto uzavřel, že ani žalovaný v tomto případě nečiní žádná efektivní preventivní opatření, aby vzniku škod na pozemcích žalobce zabránil, když vyžadovaný intenzivní lov zde neprobíhá a na pozemcích žalobce byly sice instalovány posedy a krmeliště, ale lov zde neprobíhal a umístění krmeliště tak bylo kontraproduktivní. Proto okresní soud uzavřel, že z celkové škody ve výši 91 000 Kč se na vzniklé škodě podílejí žalobce i žalovaný stejnou měrou a uložil tudíž

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

žalovanému nahradit žalobci 45 500 Kč a ve zbývajícím rozsahu žalobu jako nedůvodnou zamítl. O nákladech řízení mezi účastníky pak rozhodl dle ust. § 142 odst. 2 o.s.ř. a žádnému z účastníků právo na jejich náhradu nepřiznal, když úspěch žalobce i žalovaného byl shodný. O nákladech státu pak rozhodl dle ust. § 148 odst. 1 o.s.ř. a z celkových nákladů ve výši 12 350 Kč uložil žalobci i žalovanému povinnost nahradit České republice částku ve výši jedné poloviny, tedy 6 175 Kč.

9. Proti rozsudku podali včas odvolání žalobce i žalovaný.
10. Žalobce se odvolal do výroku II. rozsudku okresního soudu a závislých výroků o náhradě nákladů řízení. V odvolání namítal, že okresní soud nedostatečně uvážil, jakou váhu má prevenční povinnost každého z účastníků při předcházení škodám, a poukázal na to, že znalci prof. Kamler a Ing. Kraus se shodli na tom, že zásadní význam pro předcházení škodám má intenzivní odlov černé zvěře na pozemcích žalobce, který neprobíhá a z obou posudků tak lze mít za to, že podíl žalovaného na vzniku škod je zásadní, a to díky rezignaci na povinnosti spojené s výkonem práva myslivosti, ke kterým intenzivní odlov černé zvěře za stavu, jaký panuje v dané honitbě, patří. Žalobce opakovaně v řízení tvrdil a prokazoval, že černá zvěř je v honitbě přemnožena, a to mnohonásobně, dle odhadů žalobce 10–25krát a stavy černé zvěře jsou přitom upraveny vyhláškou ministerstva zemědělství, která stanovuje maximální počty černé zvěře pro určitá území, a to, že posuzované území (v tomto případě honitba žalovaného), je menší, neznamená, že se na něj tato vyhláška nevztahuje. Žalobce měl za to, že žalovaný stejně jako orgány státní správy myslivosti daný podzákonný předpis nerespektují a do jisté míry se vzájemně podporují v mylném názoru, že černá zvěř přemnožena není a není tedy třeba činit žádná opatření k její regulaci. Uvedl, že řadu let čelí enormnímu nárůstu škod, žalovaný neplní a neplní svou povinnost škodám předcházet v podobě intenzivního odlovu a ani netvrdil, že by intenzivní odlov v daném území prováděl, ačkoliv o škodách ví a byly mu řádně notifikovány, žalobce se pokoušel smírně jednat se žalovaným už od roku 2019 a žalovaný taková jednání popíral. Žalobci tudíž nezbylo než se domáhat svých nároků soudní cestou. Žalovaný je pasivní, ačkoliv objektivní okolnosti svědčí pro přemnožení černé zvěře. Žalobce namítal, že prevenční opatření konal. V řízení však vyšlo najevo, že jediným účinným opatřením je oplocení pozemku, které však po žalobci nelze spravedlivě požadovat, neboť jeho realizace dle podmínek vytyčených prof. Kamlerem (zábrany proti podhrabání) s sebou nese náklady v řádech vyšších statisíců korun. Pokud byl žalovaným opakovaně zmiňován elektrický ohradník, jeho účinnost je navázána zejména na kombinaci s lovem, ale lov na pozemcích žalobce neprobíhá a účinnost elektrického ohradníku jako takového stanovena nebyla, když je třeba ho také pravidelně přemísťovat, aby si na něj zvířata nezvykla, pravidelně podžínat, aby nedošlo k zahrabání drátu trávou a pravidelně zapínat a vypínat, což jsou další práce, které vyžadují čas a úsilí, a to bez toho, aby ohradník sám o sobě škodám zabránil. Žalovaný poukázal na studii soukromé společnosti, která ohradník užívala 40 dnů na makovém poli a instalace ohradníku byla doplněna lovem, během těchto dnů se podařilo makové pole ochránit, ale škody na pozemku žalobce vznikají v průběhu celého roku, od konce února do začátku prosince a žalovaný neprovádí účinná opatření, tedy odlov. Žalobce tudíž nesouhlasil s tím, že by odpovídal za škodu jednou polovinou a poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu, dle níž nelze míru spoluúčasti poškozeného určit volnou úvahou. Žalobce znovu opakoval, že žalovanému lze jednoznačně přičíst pasivitu a dlouhodobé úmyslné či nedbalostní neřešení situace, kdy došlo k přemnožení černé zvěře v honitbě, kdy žalovaný má k dispozici řadu nástrojů, které mu umožňují, byť dočasně, stavy černé zvěře likvidovat – individuální odlov, organizované nahánky, instalace pastí. Žalovaný má i možnost spolupráce s orgány státní správy myslivosti. Žalobce dále upozornil na to, že počet aktivních, tedy lovících, členů žalovaného je velice nízký a členové žalovaného jsou zároveň členy mysliveckého spolku pro honitbu [REDAKCE] a mají tak plnit zákonné povinnosti na ploše dvou honiteb. Žalobce měl také za to, že on vyjma oplocení nemá k dispozici žádné účinné prostředky, zvukové plašiče, za jejichž použití se postavil znalec Ing. Kraus, jsou volně položené v terénu, a pravděpodobnost, že dojde k jejich odcizení, je vysoká a pro žalobce to znamená riziko dalších investic s nejistým výsledkem, podpořeným navíc pasivitou žalovaného. Měl tudíž za to, že míra jeho podílu na vzniku škod je podstatně nižší než

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

žalovaného. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu ve výroku II. změnil tak, že žalobě bude zcela vyhověno a bude mu přiznáno právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů, a pokud tento důvod odvolací soud neshledá, navrhl, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.

11. Žalovaný se odvolal do výroku I. rozsudku okresního soudu a závislých výroků o náhradě nákladů řízení. Nesouhlasil se závěrem okresního soudu, že náprava poškozených pozemků pomocí menší mechanizace (s použitím čtyřkolky či malotraktoru) je nezpůsobilou metodou, protože pozemek neuvede do původního stavu a preferoval značně náročnější a nákladnější metodu, tedy ruční uhrabávání hráběmi, což žalovaný považuje za nesprávný závěr okresního soudu, neboť je v rozporu se závěry dvou znaleckých posudků, které byly v řízení prováděny k důkazům. Poukázal na to, že přitom jde o otázku odbornou, a proto okresní soud zadal zpracovat znalecký posudek Ing. Krausovi, který ho vypracoval pod č. 1/09/2024 a v zadání znaleckého posudku okresní soud požadoval zkoumání odborné otázky, tedy jaký je nejvhodnější způsob odstranění vzniklých škod na poničených pozemcích, na což znalec odpověděl tak, že doporučuje provést nápravu pomocí mechanizace, přičemž stejný způsob nápravy pozemku doporučil i druhý znalec – prof. Kamler, jehož znalecký posudek byl rovněž v řízení prováděn k důkazu a jehož zhotovení zadal Okresní soud v Chrudimi, a to v paralelně probíhajícím jiném řízení, nicméně ve zcela totožném sporu mezi týmiž účastníky, pouze šlo o škodu za jiná období. Závěry obou znalců se shodují v tom, že nápravu pozemku lze provést pomocí mechanizace a stejně tak stanovili konečnou výši náhrady v přepočtu na jeden metr čtverečný, která je v obou posudcích téměř totožná. Žalovaný tudíž namítal, že závěr okresního soudu, že mechanizace neuvede poničený pozemek do původního stavu, je nesprávný a v rozporu se znaleckými závěry dvou znaleckých posudků, čímž okresní soud zatížil řízení vadou podle § 205 odst. 2 písm. c) a e) o.s.ř., když znalecký posudek měl okresní soud hodnotit jako každý jiný důkaz, ale nemůže přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů, a pokud by snad okresní soud zjistil, že znalec nedostatečně splnil úkol, měl by znalce zavázat k doplnění neúplného či nedostatečného posudku a odkázal k tomu na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1561/2010, a poukázal i na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2075/2024 o tom, že soud nemůže přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů znaleckého posudku. Okresní soud tak v dané věci zcela pominul závěry dvou znalců, aniž by v rozsudku jakkoliv odůvodnil, co v nich bylo případně vadné, že se neřídil jejich závěry, a pokud se okresní soud pouze neztotožnil s odbornými závěry znalců, jednal v rozporu s uvedenou judikaturou Nejvyššího soudu. Žalovaný měl dále za to, že okresní soud věc nesprávně právně posoudil, když rozhodl v rozporu s provedenými důkazy, ačkoliv žalovaný předkládal okresnímu soudu četnou judikaturu věnující se určování hledisek pro rozhodnutí o tom, jakým způsobem má být vybrána forma nápravy (opravy) poškozené věci, když primárně jde o hlediska účelnosti takové metody a nezbytnosti vynaložených nákladů, odkázal k tomu na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1902/13 a dále rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2782/2017 a sp. zn. 25 Cdo 2202/2019. Měl za to, že okresní soud hlediska účelnosti a nezbytnosti aplikoval neúplně a zcela nesprávně, když dospěl k závěrům, jež jsou v rozporu s provedenými důkazy a pokud by provedl důkazy navržené žalovaným, pak by k takovým závěrům ani nemohl dospět. Dle žalovaného ruční metoda nápravy je neúměrně nákladná a časově neefektivní, neboť jejím prostřednictvím mají být napravovány škody o rozsahu bezmála šest tisíc metrů čtverečních. Soud přitom finanční nákladnost metody zcela opominul. A pokud jde o hodnocení časové náročnosti, pak napadený rozsudek nikterak neobsahuje poměření časové nákladnosti obou metod. Přitom sám žalobce při výslechu uvedl, že ručním uhrabáváním těchto rozsáhlých škod stráví se svou rodinou vyšší stovky hodin. Konkrétně v období 11-12/2022 cca 130 až 260 hodin práce, v období 2/2023 300 až 600 hodin a v období 10/2023 160 až 320 hodin. Je tak zjevné, že jde o extrémně časově náročnou metodu nápravy pozemku, která údajně zabere téměř tisícovku hodin. Oproti tomu oba znalci ve svých znaleckých posudcích při výpočtu náhrady škody pomocí mechanizace uvádí hodnotu, kdy pomocí mechanizovaných prostředků trvá úprava pozemku řádově jen několik jednotek hodin. Ruční metoda je tak neúměrně časově neefektivní, což se zároveň v celkovém výsledku promítá do neúměrné finanční nákladnosti této

Shodu s prvopisem potvrzuje

metody. Ruční úprava pozemku není přiměřená ani rozsahu tvrzeného poškození. Mechanizace naopak umožní rychlé, levné a ekologicky přiměřené uvedení pozemku do původního stavu. Pokud pak okresní soud učinil závěr o tom, že mechanizace z pozemku učiní oraniště, tak takový závěr nemá žádný podklad v provedených důkazech, a uvedl, že urovnání pozemku mechanizací (lučními branami) není orba pozemku, jde pouze o neinvazivní povrchové urovnání nerovností a mechanická úprava má za cíl drny vrátit zpět na místo, jde tedy o stejný princip, který preferuje žalobce ruční prací malými hrabičkami. Žalovaný navíc v řízení navrhol k důkazu provést videozáznamy zachycující mechanizační nápravu poničených pozemků – konkrétně zemědělskou společností N.O.P.O.Z.M. Slatiňany, která sídlí jen několik kilometrů od místa, kde se nachází dotčené pozemky žalobce (tato videa jsou přitom volně dostupná skrze odkaz na server YouTube). Na videích je v detailu zachyceno provádění mechanizační úpravy pozemků se zachycením stavu pozemku po mechanizaci, z videa je přitom patrné, že pozemek po mechanizaci není žádným oraništěm, ale namísto toho je zarovnan do původního a zcela funkčního stavu. Žalovaný namítal, že pokud by okresní soud uvedená videa provedl k důkazu a zhlédl je, pak by nemohl dospět k závěru, že pozemek je po použití mechanizace oraništěm, a neučinil by tak závěr o tom, že mechanizace není způsobila pozemek napravit. Nesouhlasil ani se závěrem okresního soudu o tom, že ruční uhrabávání děr je vhodnější, protože se prasata na pozemek vrací častěji, naopak ruční práce je za takového stavu neudržitelná, neboť náklady se opakují, práce je zdloouvavá a pozemek se nestihá upravit, oproti tomu mechanizace je škálovatelná, flexibilní a při opakovaném výskytu prasat jen mechanizace rychle obnoví pozemek do původního stavu, a to za zlomek hodnoty ruční práce. Žalovaný považoval za nesprávný i závěr okresního soudu, že po rozrytých drnech již není možné seno sklízet, a proto není mechanizace vhodná pro nápravu pozemku. Seno na daném pozemku nevyroste při použití obou metod nápravy. Ztráta sena je ale žalobci kompenzována v rámci peněžní náhrady škody (znalecké posudky počítají s náhradou za ztrátu výtěžnosti sena), oba znalci proto při výpočtu škody, resp. nákladů na uvedení do původního stavu, navýšili náhradu o hodnotu ztráty na výtěžnosti sena, tj oba znalci při výpočtu výše škody započítali jednak náklady na mechanizaci (zarovnání pozemku), ale dále i náklady na seno, které by jinak nevyrostlo, žalobci je tak ztráta sena (pro jeho 1 koně) kompenzována finančně, a není proto důvod jakkoli kvůli tomu vylučovat mechanizační nápravu dvou rozsáhlých pozemků. Žalovaný poukázal dále na to, že žalobce účelově volí nejdražší metodu obnovy pozemku, která navíc není nutná pro uvedení pozemku do původního stavu, což ve výsledku znamená, že by žalobce obdržel za jeden rok výši škody představující celou hodnotu pozemku, a měl za to, že jde o zneužití práva na náhradu škody, respektive o záměr získat bezdůvodné obohacení, jemuž se v rámci preparace škod snaží zabránit výše uvedená judikatura Ústavního soudu. Okresní soud dle žalovaného také nezohlednil, jaká je funkčnost dotčených pozemků, tedy že pozemky slouží jako louka a výběh pro koně a zvolená nápravná metoda by měla tomuto účelu odpovídat, když není dán žádný důvod, proč preferovat náročnější a nákladnější metodu ruční nápravy, která je zcela neúčelná v porovnání s časovou náročností mechanizované práce, která trvá řádově jednotky hodin. Přitom od délky časové náročnosti se následně odvíjí výpočet škody – náhrady nákladů, neboť žalobce její výši odvíjí od násobku hodinové mzdy, kterou by jinak musel hradit pracovníkovi za takovou práci. Výše náhrady stanovená okresním soudem je dle žalovaného i nepřezkoumatelná, neboť k ní dospěl tak, že zcela převzal tvrzení žalobce co do rozsahu metrů čtverečních po poškození pozemků a dále co do přepočtu výše náhrady za 1 m², a poukázal na to, že znalec Ing. Kraus v rámci znaleckého zkoumání vyčíslil celkovou škodu na 10 400 Kč a okresní soud tuto výši škody zcela opomenul a přiklonil se k určení výše škody tvrzené žalobcem, ačkoliv k důkazu provedl dva znalecké posudky, které se v přepočtu na metr čtvereční téměř shodovaly. Žalobce žádal 10 Kč a 30 Kč za m², zatímco oba znalci se pohybovali ve výši okolo 1,4 Kč za m², když přitom návrh na ustanovení znalce podal v řízení žalobce. Žalovaný uvedl, že pokud by čistě hypoteticky akceptoval ruční nápravu pozemků, tak i v tomto případě okresní soud nesprávně postupoval při určení výše škody, když bez dalšího přijal pouhé tvrzení žalobce, že hráběmi je schopen napravit cca 5–10 m² za jednu hodinu práce, ale tuto hodnotu jednoznačně vyvrátil při dokazování znalecký posudek prof. Kramlera, který se v

dodatku č. 1 ke znaleckému posudku č. 023403/2023 vyjádřil k rozsahu nápravy pozemku hráběmi tak, že dělal vlastní pokus s úpravou jedné plochy o velikosti 5,8 m² a tuto plochu ručně upravil v čase 3,29 minuty, tedy 1 m² za 36 sekund; svoje pracovní nasazení přitom hodnotil jako průměrné a průměrně hodnotil charakter poškození a tvrzení žalobce o potřebě 6–12 minut na 1 m² hodnotil z vlastní zkušenosti jako silně nadhodnocené a nechápal, co žalobce na jednom metru tak dlouho dělal. Při porovnání výsledných hodnot tak žalobce plochu 5 900 m² dle svých tvrzení upraví za 786,6 hodin, zatímco znalec stejnou plochu za 68 hodin. Žalovaný také okresnímu soudu vytýkal, že neprovedl k důkazu fotografie s leteckými snímky, na nichž zakreslil plochy poničení tvrzené žalobcem, a to pomocí měřítek Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Namítal, že žalobcem uváděný výpočet škod je zcela nadhodnocený. Okresní soud tyto námitky žalovaného hodnotil jako účelové a měl za to, že je měl sdělit žalobci ještě před zahájením řízení v době tzv. notifikace škod. Žalovaný měl za to, že takový postup je svévolí a porušením práva na spravedlivý proces, zvláště za situace, kdy žalovaný v předsoudní fázi opakovaně poukazoval na skutečnost, že žalobcem požadovaná výše a rozsah škod jsou zcela nadhodnocené. Žalovaný nesouhlasil ani s tím, že hodnoty nápravy poškození za 1 m² poničeného pozemku žalobce vypočítával zcela nepřiléhavě z ceníku stavebních prací a ani tato námitka nebyla okresním soudem vyslyšena. Žalobci neměla být dle žalovaného přiznána škoda za žalobu z 27. 2. 2023 v rozsahu poškozené plochy 1 300 m², tedy požadavku na zaplacení 13 000 Kč, neboť žalobce rozsah poškození pozemku ničím nedoložil, respektive škody dokládal fotografiemi z jiného pozemku a v prekluzivní lhůtě podle § 55 zákona o myslivosti nárok na tuto škodu nikdy neuplatnil. Měl tudíž za to, že pokud jde o první žalobu, neunesl břemeno důkazní, a pokud jde o další dvě škody, tak měl za to, že je třeba vycházet ze znaleckého posudku Ing. Krause, dle něhož škody činily 4 800 Kč a 3 520 Kč, tedy celkem 8 320 Kč, z čehož polovina za spoluzavinění činí částku 4 160 Kč. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu ve výroku I. změnil tak, že žalovanému uloží povinnost zaplatit žalobci 4 160 Kč s úrokem z prodlení ode dne nabytí právní moci rozsudku a dále přizná žalovanému právo na náhradu nákladů řízení a žalobci uloží povinnost nahradit náklady státu za znalecký posudek.

12. Žalobce se k odvolání žalovaného vyjádřil tak, že je považuje za nedůvodné a rozsudek okresního soudu ve výroku I. považoval za správný. Poukázal na to, že škody napravuje ručně a měl za to, že tato otázka není otázkou znaleckou. Pokud oba znalci uváděli, že je třeba škodu napravit zoráním a osetím pozemku, tak logicky zoráním pozemku vznikne oraniště. Sám několik pokusů učinil, ale po takovém pokusu dojde pouze k tomu, že drny a kameny se roztahají po celém pozemku, díry po rytí zůstanou prázdné, a navíc ve vysoké trávě v blízkosti stromu nelze toto použít. Znalecký posudek podléhá volnému hodnocení důkazů, což okresní soud učinil, když vyšel s žalobcem doložené obvyklé ceny prací. Dále měl žalobce za to, že jeho vlastnické právo je redukováno tím, že je povinen strpět zásadní omezení výkonu svého vlastnického práva, neboť žalovaný není schopen plnit své povinnosti předcházet škodám, čímž zasahuje do jeho ústavně zaručeného práva vlastnit majetek. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu v žalovaným napadené části potvrdil.
13. Žalovaný se k odvolání žalobce vyjádřil tak, že je považuje za nedůvodné a zdůraznil, že znalci doporučená opatření žalobce nehodlal aplikovat z čistě subjektivních - estetických důvodů a za takové situace musí žalobce počítat i se svou odpovědností, která mu vyplývá z rozhodnutí nečinit preventivní opatření. Žalovaný v roce 2023 ulovil v honitbě 56 kusů prasat, v roce 2024 dokonce 87 kusů prasat, což v přepočtu činí loveckou aktivitu 9–14 kusů na 100 ha honebních pozemků. Podle dat v celé České republice v roce 2023 činila průměrná intenzita lovu v ostatních honitbách 3,76 kusů prasat na 100 ha honebních pozemků a žalovaný tak co do intenzity lovu prasete divokého provádí v honitbě násobně vyšší lov než je republikový průměr. Myslivecký rok začíná 1. dubna a končí 31. března následujícího roku a údaje uvedené Lesy České republiky byly za celý kalendářní rok, nikoliv za rok myslivecký. To podle žalovaného dokládá, že ani několikanásobně vyšší republikový průměr odstřelených prasat v honitbě sám o sobě objektivně nestačí pro zamezení škod na dotčených pozemcích, jestliže se zároveň na preventivních opatřeních nepodílí

také sám poškozený – žalobce a odmítá elektrický ohradník, ať už z estetických či jiných účelově předkládaných důvodů. Poukázal i na to, že prof. Kamler hodnotil aktivitu žalovaného v období 2020–2021, zatímco v nyní projednávané věci jsou řešeny škody uplatněné za část roku 2022 a převážně za rok 2023, což znalec v posudku nijak nezkoumal. Odpovědnost žalobce za vzniklé škody by měla být proto vyšší než 50 %.

14. Odvolací soud přezkoumal rozsudek okresního soudu a řízení, které jeho vyhlášení předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné a odvolání žalovaného je zčásti důvodné.
15. Dle ust. § 52 odst. 1 písm. b/ zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, uživatel honitby je povinen hradit škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech způsobila zvěř.
16. Dle ust. § 53, zákona o myslivosti, vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku činí přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří, přičemž však nesmí být zvěř zraňována. Stejná opatření může učinit se souhlasem vlastníka honebního pozemku uživatel honitby. Ustanovení zvláštních právních předpisů ukládající vlastníkům, popřípadě nájemcům honebních pozemků provádět opatření k ochraně před škodami působenými zvěří nejsou dotčena.
17. Odvolací soud vyšel při rozhodování ze skutkových zjištění okresního soudu, proto na ně odkazuje.
18. Odvolací soud se přitom ztotožňuje se závěry okresního soudu v tom, že žalovaný odpovídá zčásti za škodu, která vznikla na pozemcích žalobce, ale spoluzavinění nese i žalobce tak, jak vysvětlil okresní soud, protože odmítá provádět preventivní opatření, například instalaci ohradníku, kterou ani nezkusil, z různých důvodů, a to i estetických, přestože ví, že mu na pozemcích vznikají škody, které požaduje nahradit po žalovaném. Odvolací soud se tedy ztotožňuje s tím, že žalovaný je povinen žalobci nahradit škodu, a že žalobce i žalovaný nesou každý 50 % odpovědnost za škodu.
19. Odvolací soud se však neztotožňuje se závěry okresního soudu o výši stanovené škody, kterou by měl žalovaný žalobci hradit.
20. Odvolací soud zdůrazňuje, že pozemky p. č. [REDACTED] a p. č. [REDACTED] v katastrálním území [REDACTED] na kterých vznikla škoda, jsou oba vedeny jako trvalý travní porost, tedy jedná se o pozemky zemědělské, tyto pozemky jsou pozemky honební a jsou součástí honitby SLATINĚANY – LESY CZ, č. [REDACTED]. Pokud by nešlo o pozemky zemědělské (trvalý travní porost), nebyly by tyto pozemky zařazeny do honitby, nešlo by o honební pozemky, a žalobce by nemohl po žalovaném ani náhradu škody požadovat.
21. Odvolací soud považuje v dané věci za nesprávné, že okresní soud vycházel při stanovení výše škody z listinných důkazů o tom, kolik by stály zahradnické práce, tedy úprava zahrady, což pozemky, o které v řízení jde, nejsou. Navíc okresní soud vycházel z cen týkající se výsevu trávníku, což je rovněž nesprávné, neboť na pozemcích již trávník je a bylo ho třeba jen napravit po poškození divokou zvěří, nikoli ho zcela založit.
22. Zásadní pochybení odvolací soud pak spatřuje v tom, že okresní soud, ačkoliv provedl v řízení k důkazu dva znalecké posudky (prof. Ing. Jiřího Kamlera, Ph.D. a Ing. Miroslava Krause, který dokonce sám zadal), z nich při stanovení náhrady škody nevycházel. Oba znalci odpověděli, že náprava poškozených pozemků je možná zemědělským způsobem, tj. pomocí mechanizace, a vyčíslili částku za takovou nápravu žalobcem tvrzené rozlohy jeho pozemků. Okresní soud přesto vycházel při stanovení výše škody z cen ruční práce. Odvolací soud má za to, že pokud oba znalci uvedli, že je možné napravit škody pomocí mechanizace, měla by být výše škody stanovena podle ceny, která by byla žalobcem zaplacená za použití mechanizace při odstraňování škody na jeho pozemcích.
23. Navíc má odvolací soud za to, že okresní soud při stanovení výše škody vycházel pouze z tvrzení žalobce, že je schopen napravit ruční prací 5–10 m² pozemku za jednu hodinu práce a nijak toto shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

jeho tvrzení nezkoumal, když vůbec nepřihlédl k nepřiměřenosti takového tvrzení a tomu, že znalec prof. Kamler považoval takto stanovenou hodnotu za nepřiměřenou a silně nadhodnocenou.

24. Odvolací soud má za to, že výše škody měla být stanovena podle znaleckého posudku znalce Ing. Miroslava Krause, který stanovil výši škody za období listopad a prosinec 2022 na 2 080 Kč (náklady na úpravu pozemku 1 105 Kč plus ztráta z produkce sena 975 Kč), za období února 2023 na 4 800 Kč (náklady na úpravu pozemku 2 550 Kč plus ztráta z produkce sena 2 250 Kč) a za škodu v říjnu 2023 na 3 520 Kč (náklady na úpravu pozemků 2 320 Kč a ztrátu z produkce sena 1 200 Kč), což je celkem škoda ve výši 10 400 Kč a při 50% spoluzavinění škody ze strany žalobce pak náhrada škody činí částku 5 200 Kč.
25. Odvolací soud se nepřiklonil k námitce žalovaného, že žalobce neprokázal uplatnění škody z listopadu a prosince 2022, neboť u této škody sice žalobce uvedl, že škodu uplatnil – notifikoval dne 6. 12. 2022, ale již v dopise ze dne 6. 12. 2022 uváděl, že škodu z října 2022 uplatnil u žalovaného dopisem ze dne 14. 10. 2022, škodu odstranil a v listopadu 2022 došlo na stejném místě k další škodě a ze spisu je dále zřejmé, že účastníci korespondovali o škodě z října 2022 - dopis žalovaného žalobci ze dne 31. 10. 2022 (č.l. 38-41 spisu). Odvolací soud se tudíž přiklonil ve shodě s okresním soudem k tomu, že i tato škoda byla uplatněna žalobcem včas (škoda z listopadu 2022 uplatněna dne 6. 12. 2022).
26. Žalobce se u odvolacího jednání dovolával ochrany svého vlastnického práva. K tomu odvolací soud uvádí, že to není žalovaný, který snad zasahuje do jeho vlastnického práva, je to volně žijící zvěř, která mu způsobila škody na jeho pozemku, jejíž náhradu může požadovat nikoli proti škůdci, ale s ohledem na úpravu v zákoně o myslivosti proti žalovanému, což učinil (§ 52 odst. 1 písm. b/ zákona č. 449/2001 Sb.).
27. Odvolací soud proto ze shora uvedených důvodů rozsudek okresního soudu ve výroku I. změnil tak, že uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci 5 200 Kč spolu s úroky z prodlení, tj. s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 11.2.2023 do zaplacení z částky 1 040 Kč, úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 24.4.2023 do zaplacení z částky 2 400 Kč a s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 25.12.2023 do zaplacení z částky 1 760 Kč, když jinak žalobu zamítl, tedy ve zbytku nad částku 5 200 Kč s úroky z prodlení, žalobu žalobce zamítl (§ 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.).
28. Vzhledem k tomu, že odvolací soud změnil rozsudek okresního soudu, musel znovu rozhodnout o náhradě nákladů řízení před okresním soudem (§ 224 odst. 2 o.s.ř.) a dále rozhodl i o náhradě nákladů odvolacího řízení. Rozhodl o ní dle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 a 3 o.s.ř. a žádnému z účastníků právo na jejich náhradu nepřiznal, neboť účastníci měli úspěch pouze částečný, a navíc výše náhrady škody závisela na znaleckém posudku.
29. O nákladech státu pak rozhodl odvolací soud dle ust. § 224 odst. 1, 2 a § 148 odst. 1 o.s.ř. a podle výsledku řízení uložil účastníkům nahradit náklady státu za zaplacené znalečné znalci Ing. Miroslavu Krausovi v celkové výši 12 350 Kč rovným dílem, tedy každému uložil povinnost nahradit České republice na účet Okresního soudu v Chrudimi 6 175 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 věty před středníkem o.s.ř.). Vyšel přitom při poměřování úspěchu a neúspěchu dle zavinění účastníků, nikoli výše náhrady, která závisela na znaleckém posudku.
30. Okresní soud uložil žalovanému zaplatit žalobci soudní poplatek z odvolání ve výši 4 550 Kč, neboť původně v odvolání uvedl, že se odvolává do všech výroků rozsudku okresního soudu. Z odvolání proti výroku II., kterým byla žaloba žalobce co do 45 500 Kč zamítnuta, však okresní soud soudní poplatek žalovanému neměl vyměřovat, neboť pokud by žalovaný při odvolacím jednání neuvedl, že se nemíní do tohoto výroku odvolat, pak by muselo být odvolání žalovaného do tohoto výroku odmítnuto, když tímto výrokem nebyla žalovanému způsobena žádná újma a odvolání by bylo odmítnuto podle § 218 písm. b) o.s.ř. jako podané osobou neoprávněnou. Odvolací soud proto žalovanému vrátil z účtu Okresního soudu v Chrudimi část zaplaceného soudního poplatku z odvolání ve výši 2 275 Kč, tedy soudní poplatek, který žalovaný zaplatil na

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

základě nesprávné výzvy okresního soudu (§ 10 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích v platném znění). Správně tedy měl být zaplacen žalovaným soudní poplatek pouze z odvolání co do výroku I., tedy z částky 45 500 Kč, který činí 2 275 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání u Okresního soudu v Chrudimi ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu. O dovolání by rozhodoval Nejvyšší soud ČR. Dovolání je přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Pardubice 14. ledna 2026

JUDr. Alena Pokorná v.r.
předsedkyně senátu